

Woord vooraf

Deze tweede verspreidingsatlas van de Belgische sprinkhanen is ongetwijfeld een nieuwe mijlpaal voor de kennis van de sprinkhanenfauna in Vlaanderen en Wallonië. Ze komt ongeveer 15 jaar nadat de interesse voor sprinkhanen een serieuze impuls kreeg met het verschijnen van moderne, gemakkelijk toegankelijke determinatiesleutels, zoals de KNNV-uitgave "Krekels en sprinkhanen in de Benelux" (Duijm & Kruseman, 1983) en de Jeugdbondstabel van Leo Beukeboom (1986). Niet toevallig werd kort daarna in 1988 SALTABEL, de Sprinkhanenwerkgroep van de Benelux, boven de doopvont gehouden en publiceerde Hendrik Devriese de eerste verspreidingskaartjes aan de hand van een schat aan overwegend oude verspreidingsgegevens van Belgische sprinkhanen uit diverse museumcollecties en oude literatuur. Dezelfde auteur heeft de verdienste dat ook voor het Waalse landsgedeelte een specifieke en eenvoudige determinatiesleutel beschikbaar kwam (1993). Daarmee was een degelijke basis gelegd voor het verdere sprinkhanenonderzoek in Vlaanderen en Wallonië.

Jarenlang werden door tientallen vrijwilligers sprinkhanenwaarnemingen genoteerd en bij verschillende SALTABEL-medewerkers van het eerste uur (Hendrik Devriese, Kurt Hofmans, Koen Lock en Kris Decler) gecentraliseerd. Vooral leden van de Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubescherming en Jeunes et Nature waren erg bedrijvig in het verzamelen van gegevens. Een lijst van alle waarnemers is in deze atlas opgenomen. Aan allen een woord van dank, met speciale vermelding van Frans Verstraeten die, in extremis, nog een karrenvracht recente en zeer interessante gegevens voor de provincie Limburg aanleverde.

Door gebrek aan professionele ondersteuning bleef de opmaak van één centrale, digitale gegevensbank en een actualisatie van de eerste verspreidingsatlas te lang uit. Met de financiële en logistieke steun van het Instituut voor Natuurbehoud van de Vlaamse Gemeenschap kwam hier uiteindelijk verandering in. Er is nu een degelijke en gebruiksvriendelijke ACCESS-database van de Belgische sprinkhanen op het Instituut beschikbaar met bijna 20.000 records. Meerdere personen hebben aan de totstandkoming ervan essentieel bijgedragen, maar een speciaal woord van dank dient hier toch gericht aan Brigitte Barenbrug (én het Centre Marie Victorin voor de logistieke ondersteuning), Sophie Vanroose, Els Mullie, Carine Wils, Tony Van Tilborgh en Gert Van Spaendonk. Voor de aanmaak van de verspreidingskaarten en de "rode lijsten" was Dirk Maes de onmisbare technische schakel in het geheel.

Sprinkhanen behoren ondertussen tot één van de meest populaire insectengroepen. Het zijn grote dieren en je komt ze op vele plaatsen en vaak in grote aantallen tegen. Bovendien hebben ze een interessante ecologie en worden ze in toenemende mate gebruikt als bio-indicatoren voor allerlei toepassingen in het natuurbehoud (terreinevaluatie, beheersplanning, rode lijsten,...). De hoop bestaat dat met deze verspreidingsatlas de interesse voor deze dieren nog verder zal toenemen en dat binnen afzienbare tijd de atlas opnieuw kan geactualiseerd worden, vooral met betrekking tot de minder algemene soorten en de regio's waarvan nog maar weinig gegevens bekend zijn. We kijken op dat moment ook uit naar een analyse van de eerste gedetailleerde verspreidingskaarten voor Nederland en België samen.

Goede vangst en signaleer ons alvast uw waarnemingen die in de atlas ontbreken !

De auteurs